

megye siklósi bányájára hatalmas márvány-obeliszk emlékeztetett.

Napjainkra az Országparkból csak a park maradt meg. A rongálók "alapos" munkát végeztek. Eltűntek a megyéket jelző márványtáblák, leszerelték a szökőkutakat, esztelen falfirkák láthatók az obeliszken, ellopták még az ülőkék, a padok deszkáit is. Csak a természetet nem tudták tönkretenni! Az egykor ültetett nemes fák, ritka cserjék ma is pompáznak. A parkban mostanra eltűntek ugyan a "megyehatárok", a hangulatos terület méltóképpen illeszkedik be a gyönyörű Népligetbe.

A megyék és a főváros közel 30 évvel ezelőtti, ma is "virágzó" együttműködésére új kisgrafikák hívják fel a figyelmet. A 25 lapból álló linómetszet-sorozatot Kerégyártó László készítette, Pesti László és Tarjányi Ferenc felkérése alapján. A két neves kisgrafika-barát,

kertészeti szakember neve helyett csupán névbetűik láthatók a grafikákon, melyek mindegyikén egy-egy megye, vagy az egyesített városrész szerepel. A hazánkban természetgyümölcsök valamelyikének képe is látható a lapokon. Ezeknek csak némelyike jellemző az adott megye termelési viszonyaira, mint pl. a sárgabarack Bács-Kiskun megye, vagy a cseresznye Szolnok megye lapján. Ne keressük tehát az okát annak, hogy miért szerepel pl. sárgadinnye az Óbuda nevet viselő lapon. Örülünk annak, hogy vannak még áldozatos mecénások, jókezü alkotóművészek, akik az Országpark közelgő három évtizedes jubileuma ürügyén újabb szint hoztak be a kisgrafika mostani hétköznapjaiba.

Soós Imre

KIÁLLÍTÁSI KÖRKÉP

FERY ANTAL ÁLLANDÓ KIÁLLÍTÁSA SZERENCSEN

Fery Antal, a Szerencsről elszármazott, immár klasszikus fametsző művész ex libriseiből már életében készített állandó kiállítást a szülővárosa, Szerencs, a helyi Rákóczi vár múzeumában. Az elmúlt évtizedek során azonban a kartonlapok előregedtek, az ex librisek megsárgultak, kifakultak. Szükségessé vált egy új, korszerűbb és időtállóbb emlékkiállítás létrehozása. Ennek lelkes megvalósításán fáradozott hosszabb idő óta a művész leánya Bánkiné Fery Vera és a Zempléni Múzeum igazgatója Fazekasné Majoros Judit. Szervező munkájuk során mozgósították az exlibris-gyűjtők népes taborát, akik duplum-példányaikból önzetlen szorgalommal összeadták Fery Antal ex-libriseinek egy igen gazdag gyűjteményét, amelyből dr. Nagy Ádám, a szegedi Móra Ferenc Múzeum tudományos munkatársa állította össze az új, állandó tárlatot. A különféle időrendben és témákban nagyalakú kartonokra paszpartuzott grafikák keretben és üveg alatt, külön teremben várják a következő évtizedek látogatóit, hogy az újabb generációk is megismerhessék a város szülöttének klasszikus értékű életművét, amely a magyar exlibris-művészetnek is egyik csúcspontja.

2002. május 10-én a múzeum igazgatója meleg szavakkal üdvözölte a jelenlévőket, majd átadta a szót az állandó kiállítás megnyitására a Budapestről érkezett Kass János grafikusművésznek és Dr. Soós Imrének. A Kisgrafika Barátok Köre képviselőjében dr. Soós Imre emlékezett meg a mesterről, akivel hosszú évtizedeken át állandó munkakapcsolatban állt, mondhatnánk tréfásan, mint amolyan "személye körüli miniszter", mivel ő fordította a nevére érkező sok-sok külföldi levelet, az ex-libris megrendeléseket és válaszokat. Felidézte mindig derűs kedélyét, nagylelkűségét, kedves humorát és a kellemes találkozásokat a háziasszony, Valika páratlan konyhaművészettel terített asztalánál.

Kass János az ország több részéről érkezett megjelenteknek az állandó emlékkiállítást az alábbi szavakkal adta át:

Fery Antal fametszetei, X2

"Fery Antal, Szerencs szülötte, Szerencs díszpolgára. Életrajzi adatait itt láthatjuk fényképével, s a remek egyvonalas, karakteres portréjával egyetemben.

Jól ismerem őt. A második világháború után egy kiállításon dolgoztunk együtt, amelynek a címe az volt "Arccal a vasút felé". Ekkor 1947-et írtunk. Ott ismertem meg Tónit, ezt az édes embert; édes és angyali humorral megáldott édessége bizonyára a jobb sorsra érdemes szerencsi cukorgyári múltjának és hatásának

köszönhető, de még inkább belső békéjéből sugárzott, egy ma annyira vágyott meleg családi környezetből származó, abban felnőtt, kiegyensúlyozott ember világlátása volt. Mély humanizmusa, hazulról, családjából hozott idealizmusa, hallatlan munkabírása, akaratereje, fiatalon kiemelte kortársai közül.

Az "édes ember". Szerencs fia, szerencsés is, a szerencse birtokosa is, hiszen művészete Szerencsen, e gyönyörű várban, e múzeumban talált végleges otthonra és Szerencsről induló pályáivét e kiállítás zárja le. A játék a Szerencs szóval, a cukorgyárra utaló édes jelzővel kedvemre való volna, de ebben Esterházy az igazán járatos, posztmodernül szeretném én is csürnicavarni Szerencset és a cukrot....

A gyűjtemény értéke valóban felbecsülhetetlen, mert e fába metszett igazgyöngyszemek a huszadik század magyar műveltségének "egyperces novellái" (Örkény után szabadon). Ma már ismeretlen ez az alkotói alázat, aszkétizmus, fegyelem, amivel a mester középkori szerzetesként fába véste mestersége ars poeticáját. Pályatársai, barátai, Varga Mátyás, Márk Tivadar, Amerigo Tot, nagyszerű nevek. Itt kell megemlítenem három másik nevet, akik Fery Antal pályá-

futását ösztönözték, figyelemmel kísérték: dr. Semsey Andor, Galambos Ferenc és dr. Soós Imre.

Az egykori barátok művei értő kezekben vannak, köszönet ezért a múzeum igazgatójának, Fazekasné Majoros Juditnak, köszönet dr. Nagy Ádám tanár úrnak, aki közel egy éves munkával készítette elő a kiállítást. Köszönet Rácz János művész úrnak a kiállítás precíz installálásáért és köszönet a Fery családnak a segítségért. Szerencs fia, a szerencse fia, a város díszpolgára műveivel van jelen itt közöttünk. Csak néhány dologra szeretném felhívni a figyelmüket.

Ha Önök körbenéznek, itt láthatják Fery Antal önarcképeit fába metszve. Gondoljunk Rembrandtra, ifjú korától idős koráig tartó önarcképsorozatára, vagy Picasso önarcképeire. Itt láthatjuk, hogyan lesz történelem az Aldo Moro olasz miniszterelnök számára készített ex librisből. A vár fába metszett képe egyben a múzeum emblémája is, levélpapírján ez szerepel, sőt, ma reggel kézbe véve a Szerencsi Híreket, a címlapon is örömmel láttam viszont a metszetet. Így lesz a művészetből alkalmazott grafika, s a művészi grafikából történelem."

Szerk.

"... VIRÁGA NINC S M Á R, S E M G Y Ü M Ö L C S E ..."

(Radnóti M.)

Raszler Károly kiállítása a Galéria IX-ben

A Magyar Rézkarcolók Egyesülete tisztelettel meghívta a művészet barátait Raszler Károly Kossuth-díjas grafikusként fenti című grafikai kiállításának megnyitójára a Ráday utcai Galéria IX-be. E nem mindennapi eseményre 2002. március 29-én, Nagypénteken került sor, s nem véletlenül. Raszler Károly, aki a Képzőművészeti Egyetem Sokszorosító Grafikai tanszékének volt évtizedeken át kiváló professzora, az utóbbi években nem jelentkezett túl gyakran újabb műveinek a bemutatásával. Nyugdíjba vonulása óta, bizonyára nem véletlenül ismét aktívabb, s most egész sorozat tollrajzát mutatta be kiállításán. A tárlatot igen népes közönség, számos volt tanítvány és művésztárs jelenlétében Vámosy Ferenc Széchenyi díjas egyetemi tanár nyitotta meg. Lírai hangú megnyitó beszédéből idézünk hosszabb részletet.

"Nagypénteken jöttünk össze, hogy e különös ünnepen a halált vagy most inkább a pusztulást -, ezeken a gyönyörű tollrajzokon az elhaló élő anyag sorsát, a növények halálát, a természeti környezet pusztulását, s az ez által keltett veszélyt végiggondoljuk. Rendkívüli érzékenység, elmélyült belső világ kell ahhoz, hogy valakit - egy jelentős művészt -, ez a pusztulás megragadjon s elemezni kezdje, végig kíséje értő figyelmével és részvétellel e bomlási folyamatot, amit nem a természeti környezetbe való visszatérés örök rendje, hanem egy váratlan és pusztító kór, a gesztenyefákat támadó kéregprág okoz.

Tudom, annak a saját környezetnek a pusztulása, amiben gyermekként s majd egy életen át éltünk, sokakat megragad, mégis úgy érzem, Raszler Károly művészetében másról, többről van szó.

Nem a kertjét óvó gazda tiszteletreméltó küzdelmének jó néhány állomását akarom most részletezni, ez

Fák. Raszler Károly rézkarca, C3, C5